

Plan wynikowy z przedmiotu dodatkowego „Historia – dzieje państwa i prawa”

Temat	Zagadnienia	DOPUSZCAJĄCY	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY	CELUJĄCY
Geneza państwa	<ul style="list-style-type: none"> - pojęcie państwa w różnych okresach historii; - cechy i elementy państwa - poglądy na genezę państwa; 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: państwo, władza; - wyjaśnia cechy państwa; 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia na czym polega proces; państwowotwórczy - charakteryzuje koncepcje i cechy państwa; 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy na czym polega zasada samostanowienia narodów; - przedstawia różne koncepcje definicji państwa; 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje i porównuje teorie dotyczące genezy państwa; 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia wpływ samostanowienia narodów na ukształtowanie się współczesnej Europy; - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Poddani i obywatele	<ul style="list-style-type: none"> - poddani w monarchii despotycznej; - ewolucja ustrojów a prawa obywatelskie; 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia przykłady różnych metod sprawowania władzy; 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcia: poddani, obywatele, społeczeństwo obywatelskie; 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia historyczne formy sprawowania władzy; 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie formułuje kwestie sporne; - dokonuje selekcji materiału; 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie interpretuje tekst źródłowy; - przedstawia polską drogę do społeczeństwa obywatelskiego; - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Administracja państwowa	<ul style="list-style-type: none"> - administracje, rząd biurokracja; - rys historyczny administracji w Polsce; 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcia: administracja, biurokracja, urzędy; 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia urzędy administracyjne od innych instytucji państwowych; 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia dlaczego w starożytności powstała administracja; 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia jak doszło do powstania narodowej administracji w Europie; - wyjaśnia uwarunkowania powstania nowożytnej administracji 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnice pomiędzy modelem administracji w państwie liberalnym i państwie opiekuńczym; - poprawnie interpretuje teksty źródłowe

					państwowej; - wyjaśnia na czym polega fenomen polskiej administracji w czasach niewoli;	
Wojsko i jego rola w państwie	- wyjaśnia najważniejsze formacje armii;	- wyjaśnia pojęcia: armia obywatelska, armia zawodowa, drużyna książęca, pospolite ruszenie, wojsko zaciężne;	- wymienia najważniejsze funkcje armii; wyjaśnia zasadę apolityczności wojska;	- wiąże zmiany zachodzące w wojsku z przemianami ustrojowymi, ideologicznymi, gospodarczymi i technicznymi;	- poprawnie analizuje teksty źródłowe; - interpretuje i dokonuje selekcji materiału;	- zagadnienia metody tworzenia armii; - zagadnienia wojska w państwie; - rola Ludowego Wojska Polskiego w grudniu '70; - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Historyczne korzenie prawa	-początek prawodawstwa -prawo w historii -kodeksy	Zna pojęcia prawo talionu, prawo rzymskie, prawo zwyczajowe, prawo kanoniczne, prawo niemieckie, kodeks	Omawia zasady prawne charakterystyczne dla starożytności i czasów feudalnych	Omawia najważniejsze zmiany systemu prawnego wprowadzone na przełomie XVIII i XIX w.	Porównuje różne systemy prawne	Ocenia znaczenie historycznych systemów prawnych - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Prawa człowieka w dziejach Powtórzenie i utrwalenie wiadomości Sprawdzian wiadomości Korzyści i ograniczenie	-Geneza systemu ochrony praw człowieka	-Zna genezę ochrony praw człowieka	Omawia historyczne akty prawne zawierające prawa człowieka	Wymienia instytucje państwowe i społeczne strzegące praw człowieka – wie czego dotyczyły konwencje genewskie	Omawia europejski i światowy system ochrony praw człowieka Dostrzega i ocenia przykłady łamania praw człowieka	- poprawnie interpretuje teksty źródłowe

wynikające z funkcjonowania państwa						
Monarchia despotyczna	-Pojęcie monarchii despotycznej -cechy monarchii despotycznej -monarchia cywilizacji mezopotamskiej	Omawia zależności między przyrodą a rozwojem państwa starożytnego Wschodu - zna pojęcie monarchii despotycznej	- zna pojęcie państwa teokratycznego - zna zakres władzy monarchów despotycznych	Porównuje władzę monarszą starożytnych władców Babilonu z egipskimi faraonami i cesarzami chińskimi	- wyjaśnia wpływ religii na charakter ustroju państwowego - wie co ograniczało władzę egipskich faraonów	Dostrzega cechy rządów despotycznych we współczesnym świecie. - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Monarchia w świecie antycznych Greków i Rzymian	-Rola władcy w świecie hellenistycznym - zmienny zakres władzy królewskiej i cesarskiej w państwie rzymskim	-zna pojęcia: komedia, republika, pryncypat, dominat, tetrarchia	Wyjaśnia różnice między pryncypatem a dominatem -omawia strukturę władzy w Sparcie	Ocenia postać Juliusza Cezara -analizuje teksty źródłowe	Wyjaśnia przyczyny ukształtowania się monarchii - dokonuje selekcji materiału	Porównuje model monarchii Aleksandra Wielkiego z despotami Wschodu - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Monarchia patrymonialna	- powstanie państwa Franków - monarchia Karola Wielkiego - państwo pierwszych Franków	- stosuje pojęcia monarchii patrymonialnej, majordom, kapitularze, regalia	Wymienia imiona Piastów z X- XI w - określa przyczyny pojawienia się monarchii patrymonialnej	-analizuje mapę, źródła ikonograficzne - wyjaśnia strukturę państwa Karolingów i Piastów	- określa różnice między monarchią patrymonialną a innymi formami monarchii	Poprawnie analizuje tekst źródłowy
Monarchia stanowa	-Tworzenie się monarchii stanowej -Monarchia stanowa we Francji -Polska pod rządami Kazimierza Wielkiego	-wymienia średniowieczne stany społeczne -zna pojęcia: Korona, monarchia stanowa	-Wymień władców polskich XIV w -przedstawia reformy Kazimierza Wielkiego - wie na czym polega ustrój monarchii stanowej	- wyjaśnia genezę pojęcia: Korona - przedstawia strukturę przedstawicielstw stanowych we Francji i Anglii	-Wykazuje różnice między monarchiami stanowymi w Europie Zachodniej i Polsce -porównuje zakres władzy króla w monarchii patrymonialnej i stanowej	Interpretuje i dokonuje selekcji materiału - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Monarchie elekcyjne	-Polityczne przywileje	- zna pojęcia: szlachta,	- wymienia władców	- rozróżnia źródła	- wyjaśnia przyczyny	- ocenia postępowanie

	szlachty -szlachta a kwestia sukcesji Polskiej Korony -Rzeczpospolita Obojga Narodów	demokracja szlachecka, wolna elekcja, sejmik, rokosz, konfederacje, sejm walny	polskich panujących w XV i XVI w - omawia treść przywilejów szlacheckich	normatywne i opisowe - przedstawia proces zdobywania dominującej pozycji politycznej przez szlachtę w Polsce	osiągnięcia przez szlachtę dominującej pozycji w państwie	szlachty w kategoriach dobra państwa i obywatel i- poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Monarchia absolutna	-Teoretyczne podstawy monarchii absolutnej - praktyczne oblicze monarchii absolutnej -Francja doby absolutyzmu -Rosja za Piotra I -Próby wzmocnienia władzy monarszej w Rzeczypospolitej	- zna pojęcia: racja stanu, absolutyzm	-Omawia podstawy teoretyczne absolutyzmu -Charakteryzuje Henryka IV, Richelieu, Ludwika XIII, Ludwika XIV, Piotra I	- wymienia próby wzmocnienia władzy monarszej w Polsce - wskazuje na mapie zasięg występowanie monarchii absolutnej	- ocenia znaczenie reform władców absolutnych - porównuje francuski i rosyjski model absolutyzmu	Porównuje absolutyzm francuski z demokracją szlachecką w Polsce - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Monarchia absolutyzmu oświeconego	-Absolutyzm oświecony a oświecenie -Rzeczypospolite na tle monarchii absolutyzmu oświeconego	-stosuje pojęcia: absolutyzm oświecony, józefinizm - podaje konkretne przykłady wyjaśniające pojęcie racja stanu	-wyjaśnia reformy wybranego władcy absolutyzmu oświeconego (Katarzyna II, Fryderyk II, Fryderyk II, Maria Teresa – Józef II)	-interpretuje teksty źródłowe -wskazuje na mapie zasięg występowania monarchii absolutyzmu oświeconego	-porównuje reformy Fryderyka II i Józefa II -uzasadnia założenia monarchii oświeceniowej Stanisława Augusta	Ocenia absolutyzm oświecony - poprawnie interpretuje teksty źródłowe

Monarchia konstytucyjna i parlamentarna	-Parlamentaryzm Angielski XVII w. -Brytyjskie monarchie parlamentarne od XVIII do czasów współczesnych -spór o panowanie Królowej Wiktorii	-stosuje pojęcia: monarchia parlamentarna, monarchia konstytucyjna	-określa w czasie panowanie królowej Wiktorii	-analizuje teksty źródłowe i ikonografię -wyjaśnia genezę konfliktu monarchii z parlamentem w XVII wieku	-uzasadnia na czym polega ustrój monarchii parlamentarnej i konstytucyjnej -wyjaśnia charakter rządów wigów w Wielkiej Brytanii	Porównuje kompetencje króla w monarchii stanowej, absolutnej, konstytucyjnej, parlamentarnej
Monarchia konstytucyjna w dziejach polskich	-Rola monarchii konstytucyjnej 1791-1792 -ustrój księstwa Warszawskiego -Królestwo Kongresowe	-stosuje pojęcia: autonomia, konstytucja okrojowana	-przedstawia strukturę władz na podstawie przekazów źródłowych	-zna założenia konstytucji 3 maja -zna zakres autonomii Królestwa Polskiego	-wyjaśnia wpływ oświecenia, wojen napoleońskich i kongresu wiedeńskiego na kształt ustrojowy polskiej państwowości w XVIII i XIX wieku -porównuje konstytucje polskie z lat 1791, 1807, 1815	-ocenia modele ustrojowe - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Monarchie współczesne	Rola władcy w monarchii współczesnej -monarchie europejskie -monarchie Bliskiego Wschodu -cesarstwo Japonii	-wymienia znane monarchie współczesne w Europie i na świecie	-przedstawia charakterystyczne cechy monarchii współczesnych	ocenia i uzasadnia od czego zależy status współczesnych rządów -wie na czym polega specyficzny status władców Bliskiego Wschodu	-określa wpływ przemian demokratycznych na charakter współczesnych monarchii -korzysta z prasy, literatury i internetu	-przygotowuje wystąpienie publiczne (prezentacja, konferencja, wywiad) - poprawnie interpretuje teksty źródłowe

Powtórzenie i utrwalenie wiadomości.						
Sprawdzian wiadomości i umiejętności.						
Antyczne republiki	<p>Ewolucja ustrojowa w świecie greckim</p> <ul style="list-style-type: none"> -ateński model demokracji -demokracja w polis rzymskiej -ustrój republiki rzymskiej -Perykles i jego pozycja w Atenach 	<p>-stosuje pojęcia republika, polis, demokracja ateńska</p>	<p>-wymienia reformy Solona, Klejstenesa i Peryklesa</p> <p>-wyjaśnia zależność między urzędami republikańskimi</p>	<p>-analizuje teksty źródłowe i mapę</p> <p>-wyjaśnia genezę republiki rzymskiej</p> <p>-wymienia charakterystyczne cechy ateńskiej polis i republiki rzymskiej</p> <p>-zna zasady republiki rzymskiej</p>	<p>-określa funkcjonowanie demokracji ateńskiej</p> <p>-określa rolę wybitnych jednostek w kształtowaniu modelu państwa</p> <p>-ocenia wady i zalety oby systemów</p>	<p>-porównuje demokrację ateńską ze współczesnymi formami demokracji.</p> <p>- poprawnie interpretuje teksty źródłowe</p>

Średniowieczne i nowożytne republiki kupieckie 23-24	-Wenecja - „Republika świętego Marka” -Nowogród Wielki -cechy republikańskie w ustroju miejskim Gdańska	Stosuje pojęcia: republiki kupieckie, doża, Hanza	-wymienia przywileje kazimierzowskie dla Gdańska -wskazuje różnice między republikami kupieckimi a antycznymi	-analizuje mapę, teksty źródłowe i źródło ikonograficzne -wyjaśnia co hamowało rozwój miast w średniowieczu i czasach nowożytnych	-wyjaśnia, w jaki sposób gospodarka decydowała o kształcie ustrojowym i sile politycznej Wenecji, Nowogrodu Wielkiego oraz Gdańska	-wyjaśnia specyfikę ustroju Nowogrodu Wielkiego na tle ustroju Rosji. - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Stany Zjednoczone	Fundamenty ustroju USA	-stosuje pojęcia: republika federacyjna -wie na czym polegał trójpodział władzy w USA	-wskazuje na mapie obszar 13 kolonii angielskich w Ameryce Północnej -określa zakres władzy prezydenta Stanów Zjednoczonych	-posługuje się pojęciami z dziedziny prawa konstytucyjnego -analizuje teksty źródłowe -określa rodzaj źródeł (źródło normatywne)	-wskazuje na mapie kierunki i etapy ekspansji terytorialnej Stanów Zjednoczonych -określa relacje między zakresem władzy federalnej i stanowej w Stanach Zjednoczonych	-wskazuje idee oświeceniowe w tekstach Deklaracji Niepodległości i Konstytucji - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Ustrój USA w świetle konstytucji z 1787 roku – analiza źródeł.		-wnioskuję na podstawie źródeł	-uogólnia całość informacji źródłowych	-dokonuje selekcji materiału	-łączy informacje źródłowe z wiedzą z lekcji	- dobiera argumenty do podstawionej tezy - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Francja republikańska	-od I do V republiki -Konwent -Komitet Ocalenia Publicznego -Trybunał Rewolucyjny -Dyrektoriat	-stosuje pojęcie kohabitacja	-wyjaśnia genezę powstania kolejnych republik -wymienia nazwy struktur władzy republikańskiej	-wyjaśnia, na czym polegał kryzys IV republiki	-odróżnia zasady ustroju parlamentarno-gabinetowego od prezydenckiego -porównuje ustrój Francji z ustrojami innych republik (np. Polska)	-wyjaśnia rolę Francji w upowszechnianiu wzorców republikańskich w świecie - poprawnie interpretuje teksty źródłowe

Republika okresu międzywojennego	-Republika Weimarska -Republika Czechosłowacka -II Rzeczypospolita	-stosuje pojęcia: III Republika, II Rzeczypospolita, system parlamentarno-gabinetowy, konstytucja marcowa, kryzys demokracji, zamach stanu, pucz	-wymienia przyczyny zamachu majowego -przedstawia zasady ustrojowe zawarte w konstytucji marcowej	-analizuje teksty źródłowe -porównuje modele ustrojowe Republiki Weimarskiej, Francji, Polski i Czechosłowacji	-wie jakie czynniki doprowadziły do upadku Republiki Weimarskiej -porównuje zasady funkcjonowania instytucji państwowych w Republice Weimarskiej, Czechosłowacji, II Rzeczypospolitej	-uzasadnia tezę, że twórcy Konstytucji marcowej wzorowali się na Konstytucji III Republiki -poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Republiki współczesne	-Republika Federalna Niemiec -III Rzeczypospolita -Federacja Rosyjska -Islamska Republika Iranu	-wskazuje na mapie pięć współczesnych republik -charakteryzuje najważniejsze organy władzy w republikach	-omawia cechy różnych modeli współczesnych republik: prezydenckiego i parlamentarno-gabinetowego -zna strukturę władzy w III RP -zna decyzje	-wymienia prezydentów i premierów III RP od 1989 roku -wyjaśnia różnice między modelami współczesnych republik -wymienia skutki zjednoczenia Niemiec,	-przedstawia osiągnięcia oraz porażki kolejnych prezydentów i premierów III RP -porównuje źródła historyczne -ocenia modele republik -zna założenia Konstytucji RFN	-wyjaśnia wpływ uwarunkowań gospodarczych, religijnych na funkcjonowanie współczesnych republik. -poprawnie interpretuje teksty źródłowe

Tyrani i dyktatorzy od antyku do schyłku XIX wieku	-Tyrania w antycznej Grecji -Dyktatura rzymska -Dyktatura Cromwellaw Anglii -polscy dyktatorzy powstańczy	-stosuje pojęcia: Lord Protector, Parlament Kadłubowy, tyrania, dyktatura	-podaje przykłady sprawowania władzy przez tyranów i dyktatorów w starożytności	-wyjaśnia specyfikę polskich dyktatur -wie na czym polega istota ateńskiej tyranii i rzymskiej dyktatury	-wyjaśnia antyczne i współczesne znaczenie słów tyranii i dyktatury	-analizuje teksty źródłowe
Państwo autorytarne	-II Rzeczypospolita – rządy sanacji -Hiszpania pod rządami gen. Franco -Chile pod rządami gen. Pinocheta	-stosuje pojęcia: państwo autorytarne, falanga hiszpańska, elitaryzm, junta, sanacja, konstytucja kwietniowa	-wskazuje mechanizmy funkcjonowania ustrojów autorytarnych	-wyjaśnia rolę przywódców politycznych – J. Piłsudskiego -porównuje kompetencje prezydenta II RP w konstytucji marcowej i kwietniowej	-porównuje system autorytarny z demokratycznym -porównuje gen. Franca z gen. Pinocheta w państwie autorytarnym	-analizuje teksty źródłowe
Państwo totalitarne-ZSRR i III Rzesza	-Kryzys demokracji w Europie Międzywojennej -ZSRR -II Rzesza	- stosuje pojęcia:fasyzm, dyktatura proletariatu, - przedstawia struktury władzy w ZSRR i III eszy	-porównuje sposób dojścia do władzy olszewików - wie na czym polegał „kult jednostki”	jaśnia relacje między władzą a społeczeństwem w systemie totalitarnym\ -zna rolę policji w państwach totalitarnych	- Zna różnice między systemem autorytarnym a totalitarnym - porównuje stoaunek reżimów do demokracji pluralizmu politycznego	-analizuje teksty źródłowe
Najstarsze imperia	-Asyria i jej mieszkańcy, -Persja, -Państwo Aleksandra Wielkiego, -ekspansja mongolska:	Omawia historyczne modele systemów imperialnych,	Przedstawia zasady powstawania imperiów w starożytności i w średniowieczu	rolę religii w państwie arabskim, zna metody budowy imperium Mongołów:	Porównuje perski i asyryjski styl rządzenia	Wskazuje dobre i złe strony funkcjonowania mocarstw. - poprawnie interpretuje teksty źródłowe

Mocarstwa nowożytne	-Hiszpania w XVI w., _Potęga Anglii w XVI i XVIIw., _Epoka Napoleona	Wyjaśnia przyczyny wzrostu potęgi Hiszpanii, Francji, Wielkiej Brytanii i Rosji w okresie nowożytnym,	Określa czynniki decydujące o trwałości istnienia imperiów,	Posługuje się mapą historyczną oraz danymi statystycznymi,ocenia rolę jednostki w procesie historycznym,	Wykazuje podobieństwa i różnice w rozwoju europejskich mocarstw nowożytnych,	Porównuje metody budowania potęgi politycznej Hiszpanii, Anglii, Francji i Rosji - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Mocarstwa XX w.	-III Rzesza, -ZSRR -USA	Stosuje pojęcia <i>glasnost, pierestrojka, gwiazdne wojny,</i>	Omawia założenia polityki wewnętrznej i zagranicznej III Rzeszy oraz ZSRR,	Wykazuje zyski i zagrożenia wynikające z pozycji supermocarstwa,	Wskazuje na czym polegała niemiecka idea twierdzy Europa, Zna stosunek zachodu do Niemiec w latach 30., zna stosunek zachodu wobec ZSRR w latach 70.,	Wyjaśnia supermocarstwo USA, - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Wojny w świecie starożytnym	-Wojna Trojańska -Wojny Greków z Persami	Wyjaśnia przyczyny wojen starożytnych (wojna Trojańska, wojny grecko-perskie, wojny punickie), wymienia najważniejsze daty i bitwy	Posługuje się mapą, przy analizie konfliktów, zna zasięg zdobyczy rzymskich po wojnach punickich	Opisuje treść porozumień pokojowych, określa strefę wpływów potęg politycznych w świecie starożytnym,zna skutki wojen grecko-perskich		Porównuje uzbrojenie hoplity greckiego i żołnierza rzymskiego - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Wojny w średniowieczu- wojna 100-letnia	-przyczyny wybuchu wojny, -przebieg wojny, -skutki wojny	Stosuje pojęcia <i>monarchia stanowa, monarchia absolutna, uniwersalizm,</i>	Ocenia postać Joanny d'Arc, wyjaśnia przyczyny, które doprowadziły do wojny 100-letniej,	skutki wojny 100-letniej,	Posługuje się mapą, analizuje przebieg wojny	- poprawnie interpretuje teksty źródłowe

Między wojną a dyplomacją- stosunki polsko-krzyżackie	-Geneza konfliktu, -Dyplomatyczne i militarne sposoby rozwiązywania sporu, -Ocena sporu,	Podaje dowody na agresywny charakter państwa krzyżackiego,	Określa zasięg państwa krzyżackiego nad Bałtykiem, zna genezę konfliktu,	awia postanowienia porozumień pokojowych (pokój w Kaliszu, 2pokoje Toruńskie)	Przedstawia chronologię zmagających militarnych (bitwa pod Płowcami, Wielka Wojna 1409-1411, wojna 13-letnia 1454-1466, wojna 1519-1521) porównuje postanowienia pokoju z 1466 i 1525r.	Wymienia osiągnięcia dyplomacji ostatnich Piastów - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Polityka dynastyczna	-Polityka dynastyczna -Habsburskie małżeństwa, -Rywalizacja habsbursko-francuska -jagiellonowie	Stosuje pojęcia <i>polityka dynastyczna</i>	Omawia cele polityki dynastycznej Habsburgów i Jagiellonów,	jaśnia metody i kierunki rywalizacji Habsburgów i Jagiellonów w środkowo-wschodniej Europie	Porównuje Filipa II i Zygmunta Augusta	Uzasadnia czy w warunkach współczesnej Europy możliwe jest prowadzenie polityki zagranicznej, - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Walka o dominium Maris Baltici		Stosuje pojęcie <i>dominium Maris Baltici</i> , wie jakie państwa brały udział w walkach	Wymienia przyczyny uaktywnienia kierunku bałtyckiego w polskiej polityce zagranicznej, zna warunki pokoju w Oliwie,	etapy wojen polsko-szwedzkich	Przedstawia zagrożenia wynikające z zainteresowania wielu państw wybrzeżem Bałtyku	Ocenia rolę Gdańska w średniowieczu, - poprawnie interpretuje teksty źródłowe

I i II wojna światowa – wojny totalne	-konflikty prowadzące do wybuchu I wojny światowej,-Przyczyny wybuchu II wojny światowej, -Działania zbrojne I i II wojny światowej,	Określa genezę wybuchu wojen,	Wymienia podstawowe fakty z przebiegu działań wojennych	podstawie mapy określa zasięg wojen, stosuje pojęcie <i>wojna totalna</i>	Wyjaśnia relatywizm pojęcia wojna światowa, omawia przyczyny i konsekwencje totalnych konfliktów światowych,	Porównuje charakter działań militarnych I i II wojny światowej - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Zimna wojna	-Zimna wojna- definicja zjawiska, -konflikty zimnowojenne,	Stosuje pojęcia <i>żelazna kurtyna, zimna wojna, NATO, Układ Warszawski</i>	Omawia 2 wybrane przykłady kryzysów zimnowojennych	kazuje, że zimna wojna była zagrożeniem dla pokoju światowego,	Uzasadnia dlaczego zimna wojna nie przerodziła się w wojnę globalną	Wyjaśnia dlaczego zimna wojna zakończyła się klęską ZSRR, - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Wiecznie gorący „kocioł bałkański”. Konflikty bałkańskie	-Przyczyny konfliktu na Bałkanach, -Konflikty lat 1877-1945, Konflikty związane z rozpadem Jugosławii,	Omawia przyczyny polityczne, społeczne i religijne konfliktów na Bałkanach,	Zna przebieg konfliktów na Bałkanach,	jaśnia szczególnie charakter regiony bałkańskiego dla Europy	Omawia postawy społeczności międzynarodowej wobec konfliktu w byłej Jugosławii	Rozważa jak można by rozładować napięcie na Bałkanach - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Rozbiory Polski jako przykład walki o strefy wpływów	-Rozbiory Polski, -Europa wobec rozbiorów, -Podziały ziem polskich w wieku XIX i XX	Wymienia podstawowe fakty związane z polityką Rosji, Austrii i Prus wobec I RP w XVIII w. poprzedzające jej rozbiory,	Określa znaczenie pokoju westfalskiego dla układu sił w Europie w XVII w., wskazuje na mapie granice pomiędzy Austrią, Prusami i Rosją po III rozbiorze RP	jaśnia genezę walki o strefy wpływów w XVII i XVIII w. w Europie, wskazuje na mapie ziemie zagarnięte podczas kolejnych rozbiorów I RP	Porównuje kontekst polityczny i militarny związany z poszczególnymi rozbiorami I RP	Ocenia znaczenie walki o strefę wpływów na kształtowanie się sytuacji międzynarodowej w XVII i XVIII w. . - poprawnie interpretuje teksty

						źródłowe
Podziały kolonialne świata	-Traktat w Torolesillas -nowi konkurenci w wieku XVII i XVIIIw. -Rywalizacja w „wieku pary i żelaza”	Prezentuje zasięg i cechy charakterystyczne dla etapu portugalsko-hispańskiego, podbojów kolonialnych	Wskazuje na mapie z początku XX wieku, terytoria zdobyte przez główne państwa kolonialne, wyjaśnia korzyści wynikające z posiadania kolonii dla mocarstw europejskich	Wskazuje nowe sposoby walki o kolonie w XVII i XVIII wieku, stosowane przez Francję, Anglię i Holandię	Określa wpływ rywalizacji pomiędzy „starymi” i „nowymi” imperiami kolonialnymi końca XIX i początku XX wieku na konflikty globalne, wykazuje długofalowe skutki polityki kolonialnej dla kolonii oraz państw je posiadających	Ocenia proces powstawania imperiów kolonialnych w XIX i początku XX wieku - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
System wersalsko-waszyngtoński a system jałtański	-konferencja paryska -konferencja waszyngtońska -system jałtański	Omawia postanowienia konferencji wersalskiej	Nazywa formy uzależniania w stosunkach międzynarodowych, charakteryzuje problem braku traktatu pokojowego z Niemcami po II wojnie światowej	Wskazuje różnice polityczne skutki nierówności w obozach zwycięzców po I i II wojnie światowej, wskazuje na przykładach wpływ podjętych przez polityków decyzji na losy świata	Ocenia motywy podejmowania decyzji przez przywódców politycznych, omawia konsekwencje I i II wojny światowej	Charakteryzuje mechanizm walki politycznej o pozycję w świecie po zwycięskim konflikcie - poprawnie interpretuje teksty źródłowe

Współpraca państw w latach 1814-1914	-Święte Przymierze -Kongresy Świętego Przymierza -Trójprzymierze	Wymienia podstawowe fakty i daty związane z poruszaną problematyką np. daty rozbiorów, postanowienia kongresu wiedeńskiego	awia przyczyny powstania trójporozumienia i trójprzymierza, charakteryzuje sytuację międzynarodową w Europie na początku XIX oraz na przełomie XIX i XX wieku.	Wskazuje główne przyczyny współpracy politycznej państw.	Omawia procesy kształtowania się przeciwstawnych bloków militarnych dążących do konfrontacji zbrojnej.	Porównuje zasady współpracy państw tworzących trójporozumienie i trójprzymierze. - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Stalin -sojusznik obrotowy	-Sojusz Hitlera ze Stalinem - „Wielka Trójka”	Stosuje pojęcia : rewolucja światowa, przestrzeń życiowa.	Omawia agresywny charakter totalitaryzmu- wskazuje przyczyny współpracy Wielkiej Trójki.	Wymienia skutki istnienia państw totalitarnych.	Ocenia postawy mocarstw zachodnich wobec państw totalitarnych.	Ocenia funkcjonowanie systemów totalitarnych wobec kwestii ekspansji i konfliktów światowych. - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
NATO i Układ Warszawski	- NATO i jego organy - Układ Warszawski	Omawia sposoby realizacji polityki USA i ZSRR wobec Europy. Stosuje pojęcia : zimna wojna, pakt, integracja.	Wskazuje cechy wzajemnych stosunków USA i ZSRR po II wojnie światowej.	Zestawia przyczyny i efekty integracji militarnej gospodarczej przeciwstawnych obozów. Omawia skutki II wojny światowej.	Wyjaśnia sposoby walki politycznej i militarnej wielkich mocarstw po II wojnie światowej.	Porównuje zasady działania NATO i UW. Uzasadnia, dlaczego współpraca Wielkiej Trójki zakończyła się w 1945 r. - poprawnie interpretuje teksty źródłowe

Sprawdzian wiadomości	Wiek XIX i XX – rywalizacja i współpraca					
Antyczny świat śródziemnomorski	<ul style="list-style-type: none"> - antyczna wspólnota helleńska - cywilizacje hellenistyczne - obywatele Imperium Romanum 	Stosuje pojęcia : hellenizm, kultura hellenistyczna, romanizacja.	Zapoznaje się z dorobkiem cywilizacji hellenistycznej. Omawia powstanie Imperium Romanum (zasięg, granice).	Rozróżnia elementy spajające wielkie imperia. Określa przyczyny Przebieg i skutki podbojów macedońskich i rzymskich.	Omawia genezę państw hellenistycznych. Ocenia przemiany polityczne, religijne i kulturowe imperiów.	Porównuje politykę nadawania obywatelstwa w Atenach i w Cesarstwie rzymskim . - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Uniwersalizm w średniowieczu	<ul style="list-style-type: none"> - skutki upadku cesarstwa zachodniorzymskiego - średniowieczna wspólnota społeczno-religijna - uniwersalizm polityczny - spór o inwestyturę - Polska a Europa 	Stosuje pojęcia: uniwersalizm, inwestytura.	Rozumie genezę pojęcia „Europa”. Ocenia miejsce i rolę Polski w dziejach powszechnych.	Interpretuje teksty źródłowe. Rozumie rolę Kościoła w średniowieczu.	Charakteryzuje stosunki papieża i cesarstwa w średniowieczu.	Wskazuje związki między historią powszechną a historią Polski w średniowieczu . - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Wspólna Europa w epoce nowożytnej	<ul style="list-style-type: none"> - Europa wobec zagrożenia tureckiego - „Republika literacka” - Europa napoleońska 	Stosuje pojęcia: przedmurze chrześcijaństwa, system napoleoński.	Omawia zmiany w poglądach na świat w epoce oświecenia.	Omawia przykłady dążeń zjednoczeniowych w Europie na różnych płaszczyznach – politycznych i kulturowych – w związku z zagrożeniem tureckim, traktatem	Charakteryzuje wpływ rewolucji francuskiej i okresu napoleońskiego na dalsze losy kontynentu.	Wymienia czynniki, które w czasach nowożytnych wpływały na kształtowanie się wspólnej Europy. - poprawnie interpretuje teksty

				westfalskim, kulturą oświeceniową (republika literacka), wpływem rewolucji francuskiej i jej ideologii oraz epoki napoleońskiej (podważanie ustroju feudalnego, nowożytny aparat władzy państwowej), kongresem wiedeńskim oraz ideami Świętego Przymierza.		źródłowe
Światowe organizacje polityczne	- Liga Narodów ONZ	Omawia okoliczności powstania i charakter działania Ligi Narodów.	Charakteryzuje zadania i struktury ONZ.	Omawia rolę ONZ we współczesnym świecie. Określa uwarunkowania procesów integracyjnych w skali świata.	Porównuje działania poszczególnych organizacji. Wymienia kompetencje poszczególnych organów ONZ.	Ocenia korzyści i zagrożenia wynikające z integracji w skali globalnej.
Integracja Europy po II Wojnie Światowej	- idee integracji - droga od EWG do UE - pierwsze instytucje wspólnej Europy - zasady integracji	Omawia główne założenia różnych wizji przyszłej Europy.	Omawia postanowienia Traktatu z Maastricht.	Nazywa korzyści płynące ze zbliżenia narodów europejskich, szczególnie w duchu przezwyciężenia postaw ksenofobicznych.	Omawia przyczyny nierównych możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego różnych państw europejskich. Omawia płaszczyzny i struktury organizacyjne jedności europejskiej.	Uzasadnia przyczyny etapowości działań zjednoczeniowych i ich różny odbiór społeczny. - poprawnie interpretuje teksty źródłowe
Polska a procesy integracyjne	- Państwo polskie a Liga Narodów - Polska w ONZ - Droga do UE - Polski plan federacyjny w czasie II Wojny Światowej	Omawia podstawowe kierunki działania Ligi Narodów, ONZ, Rady Europy, Układu Warszawskiego i NATO.	Porównuje okoliczności wstąpienia Polski do Układu Warszawskiego i NATO.	Określa korzyści i problemy związane z przystąpieniem Polski do NATO i UE.	Ocenia działania Polski w Lidze Narodów, ONZ, Radzie Europy, Układzie Warszawskim i NATO. Porównuje rolę Polski w NATO i Układzie Warszawskim.	Analizuje etapy integracji Polski z UE. - poprawnie interpretuje teksty źródłowe